



SUOMEN YLIOPIILASKUNTIEN LIITTO
NATIONAL UNION OF UNIVERSITY STUDENTS IN FINLAND
FINLANDS STUDENTKÄRERS FÖRBUND



KOHTI YHTENÄISEMPIÄ HARJOITTELUTUKIKÄYTÄNTEITÄ

*MOT ENHETLIGARE PRAXIS FÖR
PRAKTIKSTÖD*

*MORE CONSISTENCY IN THE
INTERNSHIP SUBSIDY PROCESS*

SISÄLTÖ



03

SUOSITUKSET
HARJOITTELUTUKI-
KÄYTÄNTEISIIN

04

HARJOITTELUTUKI-
KÄYTÄNTEIDEN NYKYTILA

05

HARJOITTELUTUKIEN
IDEAALITILANNE

07

HYVÄT JA YHDENVERTAISET
VALTAKUNNALLISET
HARJOITTELUTUKI-
KÄYTÄNTEIDEN PERIAATTEET

08

ESIMERKKEJÄ
HARJOITTELUTUEN
JAKOKRITEEREISTÄ

09

LISÄTIETOA
HARJOITTELUISTA JA
HARJOITTELUTUKI-
KÄYTÄNTEISTÄ

SUOSITUKSET HARJOITTELUTUKI- KÄYTÄNTEISIIN

Harjoittelutukikäytännöissä on yliopisto- ja alakohtaisia eroja, mikä asettaa opiskelijat eriarvoiseen asemaan opintojen suorittamisen ja työelämään siirtymisen näkökulmasta.

Tässä paperissa on kuvattuna harjoittelutukikäytäntöiden nykytilaa ja kehityskohteita sekä ideaalitilannetta yhdenvertaisista harjoittelutukikäytännöistä. Paperi on luotu ylioppilaskuntien tueksi hahmottamaan yliopisto- ja alakohtaisia eroja harjoittelutukikäytännöissä ja löytämään omalle ylioppilaskunnalle relevantit vaikuttamistavoitteet harjoittelutukikäytäntöiden kehittämiseksi.

Suosittelujen pohjana on käytetty aikaisemmin käytyjä keskusteluja harjoitteluihin ja harjoittelutukiin liittyen sekä kevään 2020 ylioppilaskuntien vastauksia harjoittelutukeen liittyvistä käytännöistä ja kehittämistarpeista.

Tämä paperi keskittyy harjoittelutukikäytäntöisiin ja siihen liittyviin kehittämistarpeisiin. Yleisesti harjoitteluihin liittyviä suosituksia on saatavilla esimerkiksi Akavan opiskelijoiden ja SOOL:n nettisivuilta.

Johanna Pohjonen
SYL:n varapuheenjohtaja 2020



HARJOITTELUTUKIKÄYTÄNTEIDEN NYKYTILA

Harjoittelutuen saamisen kriteerit vaihtelevat yliopisto- ja alakohtaisesti. Useimmiten harjoittelutukea ei taata kaikille opiskelijoille, vaan yliopistolla, tiedekunnalla tai oppiaineella on tietty summa harjoittelutukea jaettavana vuosittain ja jako tapahtuu nopeusjärjestyksessä, vaihtelevin hakukriteerein tai arpomalla.

Eroja harjoittelutuen jakamisen tavoissa on paljon. Toisaalla kilpailu harjoittelutuen saamisesta on suurta ja toisaalla osa harjoittelutuista jää kokonaan jakamatta, kun hakemuksia on vähemmän kuin jaettavissa olevaa harjoittelutukea.

Harjoittelutuen hakeminen tapahtuu useimmiten sähköisesti, mutta käytännöt ja ajankohdat vaihtelevat yliopisto- ja alakohtaisesti. Yleisin käytäntö vaikuttaa olevan, että harjoittelutukea voi hakea kerran tai kahdesti vuodessa erikseen määriteltynä ajankohtina, mutta ajankohdissa on niin yliopisto- kuin tiedekuntakohtaisia eroja. Harjoittelutuen hakuajankohdissa poikkeuksena on Helsingin yliopisto, jossa ei ole erillistä hakuaikaa harjoittelutuelle, vaan harjoittelutukea voi hakea joustavasti ympäri vuoden.

Hakuajan lisäksi eroavaisuuksia on siinä, missä vaiheessa harjoittelutukea voi hakea. Toisinaan tukea tulee hakea ennen harjoittelupaikan löytymistä, toisinaan vasta harjoittelupaikan saamisen jälkeen. Esimerkiksi Vaasan yliopistossa harjoittelupaikan ei tarvitse olla tiedossa ennen tuen hakemista, kun taas Helsingin yliopistossa opiskelija voi hakea harjoittelutukea yliopiston urapalveluilta siinä vaiheessa, kun hän on löytänyt harjoittelupaikan, joka edellyttää harjoittelutuen.

Ohjeistuksen laaja vaihtelu siinä, milloin tukea voi hakea, asettaa opiskelijat harjoittelupaikkaa hakiessa eri asemaan sen perusteella, milloin hakuaika on ja voiko harjoittelutukea hakea ennen harjoittelupaikan varmistumista vai vasta sen jälkeen.

Ideaalitilanteessa jokaisella opiskelijalla on yhtäläinen mahdollisuus harjoittelutuen saamiseen. Siksi olisi toivottavaa, että peruseriaatteet (ks. luettelo alla) harjoittelutuen saamiselle olisivat kaikille samat. Näiden peruseriaatteiden pohjalle harjoittelutuen jakamisessa voi luoda tarpeellisia alakohtaisia eroja, jotka huomioivat alan erityispiirteet. Esitettyjen peruseriaatteiden taustalla on ajatus, että jokaisella opiskelijalla on aito mahdollisuus saada harjoittelutukea kerran opintojensa aikana ja opiskelija voi suunnitella, milloin tukea tarvitsee tai tarvitseeko sitä lainkaan.

HARJOITTELUTUKIEN IDEAALITILANNE

Ideaalitilanteessa kaikki harjoittelut olisivat palkallisia eikä harjoittelutukia tarvita.

Tällä hetkellä yliopistot myöntävät harjoittelutukea. Näissä tilanteissa työnantaja palkkaa opiskelijan työ- tai virkasuhteeseen ja laskuttaa yliopiston kanssa etukäteen sovitun harjoittelutuen harjoittelun päätyttyä. Poikkeuksena tästä on Hanken, joka maksaa tuen suoraan opiskelijalle.

Harjoittelutuki ylläpitää mallia, jossa kaikki työnantajat eivät yksin vastaa palkallisen harjoittelun toteutumisesta.

Harjoittelutuki edistää harjoittelu-
paikkojen monipuolisuutta

ja harjoittelutuki kannustaa palkkaamaan harjoittelijan. Voidaan kuitenkin myös ajatella, että yliopistojen panostus harjoittelutukiin on pois jostain muusta kohteesta ja yliopistojen resursseista.

Ideaalitilanteessa kaikki harjoittelut olisivat palkallisia eikä harjoittelutukia tarvita. Kun näin ei kuitenkaan tällä hetkellä ole, tulisi harjoittelutuen hakeminen olla opiskelijalle helppoa ja tuen tulisi edistää harjoittelupaikan saamisen mahdollisuuksia, ei vähentää sitä.





Ideaalitalanteessa jokaisen opiskelijan on mahdollista saada harjoittelutukea kerran opintojensa aikana ja on opiskelijasta itsestä kiinni, milloin tukea käyttää tai tarvitseeko sitä lainkaan.

Tämä on mahdollista silloin, kun tukea voi hakea jo ennen harjoittelupaikan varmistumista, tukea voi hakea mihin aikaan vuodesta tahansa ja jokaiselle opiskelijalle taataan harjoittelutuki. Keskitetyn harjoittelutukien jakamisen hyvä puoli on, että kaikki tuet saadaan vuositasolla jakoon, mutta tämä voidaan saavuttaa myös muin keinoin kuin keskitetyllä järjestelmällä.

Se, jakaako yliopisto, tiedekunnat vai oppiaineet tukea, ei ole merkittävää vaan se, kuinka paljon kriteerit vaihtelevat tukea jakavien kesken. Keskittämisen hyötynä kuitenkin on, että jokainen opiskelija hakisi tukea samasta paikasta. Harjoittelutukea haettaessa yliopisto arvioi, onko harjoittelu hyväksyttävä osa tutkintoa ja täyttääkö se harjoittelutuen kriteerit.

Kaikille taattava harjoittelutuki voi aluksi lisätä kustannuksia, mutta se helpottaisi pitkällä tähtäimellä hallintoa ja poistaisi opiskelijoilta paineen hakea harjoittelutukea varmuuden vuoksi.

Harjoittelutukea tulisi voida hakea Helsingin yliopiston tavoin joustavasti ympäri vuoden ja niin, että kaikki ovat oikeutettuja tukeen, jotta harjoittelutuen hakeminen ei siirry vain alkuvuoteen, vaan kaikilla on aito mahdollisuus saada harjoittelutukea mihin aikaan vuodesta tahansa.

Jos harjoittelutukea ei taata kaikille opiskelijoille, on harjoittelutuen hakemisessa oltava erilliset ajankohdat ja tällöin hakuaikoja olisi hyvä olla useamman kerran vuodessa harjoittelutuen hakemisen ja saamisen yhdenvertaisten mahdollisuuksien edistämiseksi. Lisäksi harjoittelutukea tulisi Itä-Suomen yliopiston tapaan saada hakea myös ennen harjoittelupaikan varmistumista.

HYVÄT JA YHDENVERTAISET VALTAKUNNALLISET HARJOITTELUTUKIKÄYTÄNTEIDEN PERIAATTEET

Seuraavat periaatteet ovat sellaisia, joista osa on jo olemassa olevia ja on nähty, että ideaalitulanteessa ne olisi käytössä kaikkialla. Jos alla luetellut perusperiaatteet ja harjoittelutuen jakokriteerit toteutuvat, on se ideaalitulanne, jolloin meillä on hyvät ja yhdenvertaiset harjoittelutukikäytännöt. Vaikuttamistavoitteet ideaalitulanteen saavuttamiseksi -osion alla on lueteltu eri vaikuttamistavoitteita ja yhtenäisempien jakokriteerien alla on lueteltu suosituksia harjoittelutuen jakokriteereistä.

VAIKUTTAMISTAVOITTEITA IDEAALITILANTEEN SAAVUTTAMISEKSI

1 Jokainen opiskelija on oikeutettu harjoittelutukeen kerran opintojensa aikana. Opiskelijalle voidaan myöntää harjoittelutuki, vaikkei tutkinto-ohjelman opetussuunnitelmassa olisi erikseen harjoittelua, kunhan harjoittelu linkittyy osaksi opintoja jollain muulla tavalla.

2 Opiskelija saa itse valita harjoittelupaikkansa.

3 Harjoittelutukea voi hakea joustavasti opintojen eri vaiheessa. Tukea saa joko kandi- tai maisterivaiheen opintoihin ja tukea voi hakea myös kv-opiskelijat

4 Harjoittelutukea voi hakea, vaikka varmuutta harjoittelupaikasta ei vielä olisi.

5 Harjoittelutuen kriteerit ovat avoimet ja nähtävillä jo harjoittelutukea haettaessa.

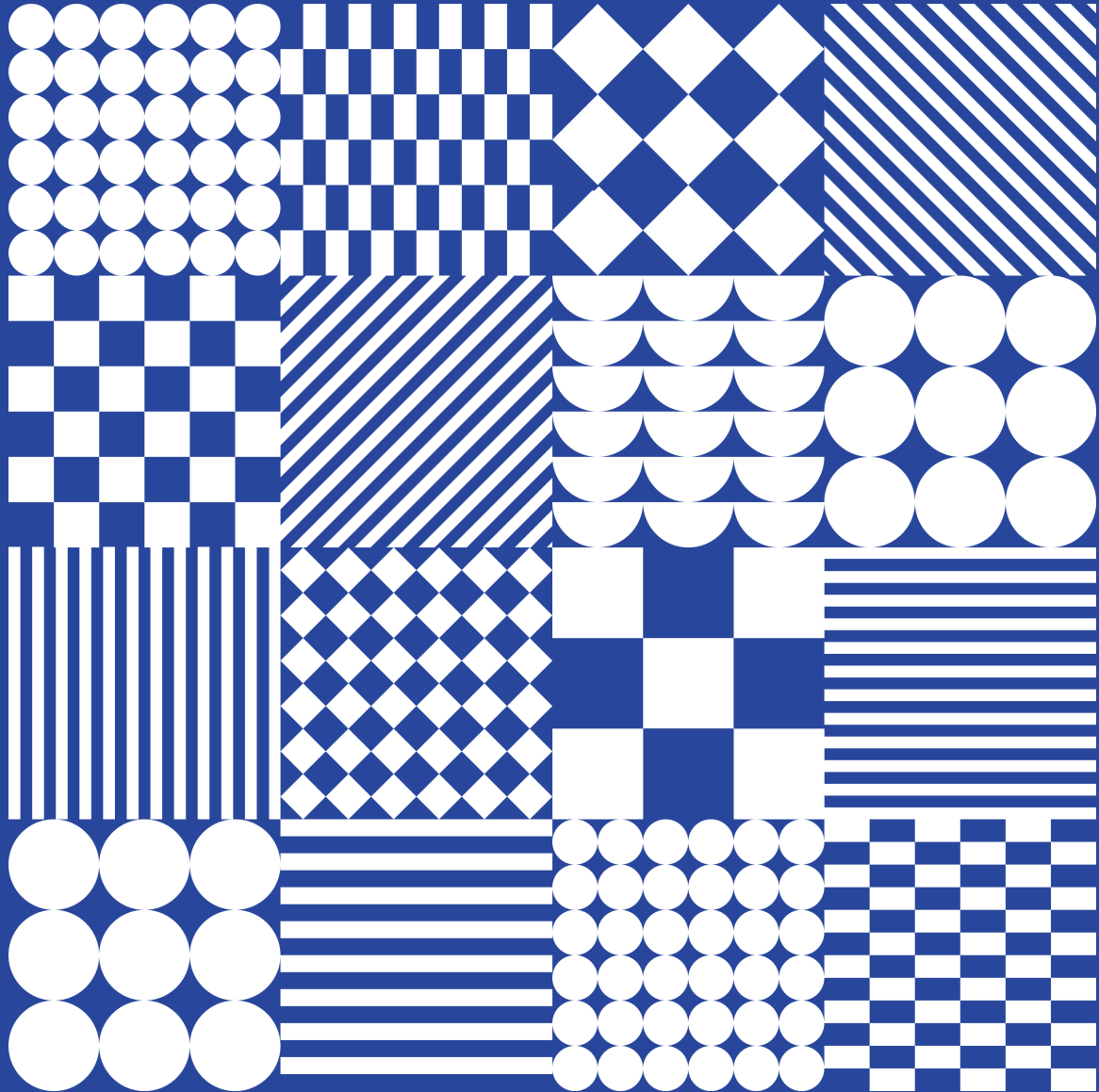
ESIMERKKEJÄ HARJOITTELUTUEN JAKOKRITEEREISTÄ

- Opiskelija ei ole aikaisemmin saanut harjoittelutukea tai se on jäänyt aikaisemmin käyttämättä. Erasmus-tuki ei estä tuen saamista.
- Opiskelija on ilmoittautunut läsnäolevaksi ja on läsnäoleva koko harjoittelujakson ajan.
- Harjoittelua ei ole harjoittelutukea hakiessa vielä suoritettu. Tukea ei voi hakea takautuvasti.
- Harjoittelun pituus on vähintään 2 kk tai osa-aikaisena kokonaiskesto täyttää tutkinto-ohjelman sille asettamat vaatimukset.
- Harjoittelu linkittyy opintoihin joko osana pakollisia opintoja tai harjoittelu on hyväksytty osaksi opintoja esimerkiksi vapaavalintaisten opintojen muodossa.
- Harjoittelu täyttää opintojakson kriteerit tai on luonteeltaan asiantuntijatehtävä, jossa opiskelija voi soveltaa osaamistaan. Työtehtävät eivät sisällä Pro Gradun tai muun opinnäytteen tekemistä.
- Harjoittelupaikkana julkinen, yksityinen tai kansalaisyhteiskunnan toimija Suomessa tai ulkomailla. Työnantajana voi toimia yliopisto tai yksityishenkilö ainoastaan erittäin harkituin poikkeuksin.
- Opiskelija on harjoittelujakson ajan määräaikaisessa työ- tai virkasuhteessa harjoittelupaikkaansa ja opiskelijalle tarjotaan riittävää tukea harjoittelun ajan.
- Työnantaja maksaa opiskelijalle vähintään Kelan määrittelemän palkansaajan työssäoloehdon mukaista palkkaa. Harjoittelutuki maksetaan työnantajalle.



LISÄTIETOA HARJOITTELUISTA JA HARJOITTELUTUKIKÄYTÄNTEISTÄ

- Akavan opiskelijoiden harjoittelusuositukset, jossa tarkistuslista opiskelijalle, korkeakoululle ja työpaikalle
<https://akava.fi/harjoittelusuositukset/>
- SOOL:n suositukset ohjatulle opetusharjoittelulle opetusharjoittelijoiden ja harjoittelun ohjaajien käyttöön
<https://www.sool.fi/vaikuttaminen/harjoittelut/>
- [Aarresaari](#)
- Akavan opiskelijoiden harjoittelubarometri 2019
<https://www.otus.fi/wp/wp-content/uploads/2019/11/Akava-Works-Akavan-opiskelijoiden-harjoittelubarometri-2019.pdf>
- Kelan määrittelemä palkansaajan työssäoloehto
<https://www.kela.fi/mika-on-tyossaoloehto?inheritRedirect=true>
- Aarresaari-verkoston yliopistojen harjoittelutukikäytännöt
<https://www.aarresaari.net/yliopistojen-harjoittelutuki/>



SYL

SUOMEN YLIOPIILASKUNTIEN LIITTO
NATIONAL UNION OF UNIVERSITY STUDENTS IN FINLAND
FINLANDS STUDENTKÅRERS FÖRBUND